

Üniversite Öğrencilerinde Temas Engelleri, Benlik Kurgusu ve Başa Çıkma Tutumları*

Contact Disturbances, Self-Construal and Coping Attitudes of University Students

Yaprak BİÇER**, Hatice EPLİ***, Meryem VURAL BATIK***

Öz: Bu çalışmanın temel amacı üniversite öğrencilerinde temas engelleri, benlik kurgusu ve başa çıkma tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu çalışmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmış ve çalışma grubu uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Çalışma grubunu bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 760 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Gestalt Temas Engelleri Ölçeği, İlişkisel-Bireyci-Toplulukçu Benlik Ölçeği ve Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği ile elde edilmiştir. Araştırmada temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Temas, bireysellik, ilişkisellik, başa çıkma tutum puanlarının cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaştığı sonucuna varılmıştır. Tam temas, bireysellik ve ilişkisellik, sosyo-ekonomik düzeylere göre anlamlı farklılık göstermiştir. Bağımlı temas puanları sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermiştir. Tam temas, temas sonrası, bireycilik ve başa çıkma tutum puanları açısından algılanan başarı düzeylerine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Temas, temas engelleri, benlik kurgusu, başa çıkma tutumları.

Abstract: The aim of this study is to investigate the contact disturbances, self-construal and coping attitudes of university students in terms of various variables. Correlational survey model was used in this research and the study group was chosen with a convenience sampling method. The study group consists of 760 university students who studied at a state university. The data were collected by the Gestalt Contact Disturbances Scale, the Relational, Individual, Collective Self-Aspects Scale and the Coping Attitudes Evaluation Scale. Significant relationships were found between contact disturbances and coping attitudes and self-constructions. It was concluded that contact, individualism, relationality, coping attitude scores differed by gender significantly. Full contact, individualism and relationality differed significantly by socio-economic levels. Dependent contact scores showed a significant difference according to grade levels. Significant differences were determined according to perceived success levels in terms of full contact, post-contact, individualism and coping attitude scores.

Keywords: Contact, contact disturbances, self-construal, coping attitudes.

Giriş

Sosyal varlıklar olarak insanların ihtiyaçlarını gidermek ve yaşamını sürdürebilmek için çevrelerindeki diğer bireylerle birlikte yaşamaları ve temas kurmaları gerekmektedir. Temas, başkalarıyla buluşma ya da bir araya gelmeyi içermektedir (Kuyumcu, 2011a). Gestalt terapi ise temas kavramını çok fazla vurgulamasıyla diğer terapi yaklaşımlarından farklılaşmaktadır (Tagay, 2010). Bireyler çevreleriyle duyarak, dokunarak, görerek, konuşarak, tadararak ve hareket ederek temas kurmaktadır. Temas kurarken bireylerin bir yandan bağımsızlıkları devam ederken diğer yandan kimlikleri de gelişim göstermektedir (Voltan-Acar, 2004).

Bireyler temas kurabilmek için “ben ve başkaları”na ihtiyaç duymaktadır. Temas engelleri ise ben ve başkaları arasında temasa geçerken ortaya çıkan ilişki çarpıtmaları ya da temasın yön değiştirmesidir. Temas engelleri bazı durumlarda sağlıklı, bazen de sağlıklı olarak

* Bu çalışma, birinci yazarın Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Eylül 2019 tarihinde tamamlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

**Sorumlu yazar, Uzman Psikolojik Danışman, Çorum Başöğretmen Atatürk İlkokulu, Çorum-Türkiye, ORCID: 0000-0003-4484-6529, e-posta: yaprak1935@hotmail.com

*** Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Samsun-Türkiye, ORCID: 0000-0001-9122-1922, e-posta: hatice.epli@omu.edu.tr

**** Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Samsun-Türkiye, ORCID: 0000-0002-7836-7289, e-posta: meryem.vural@omu.edu.tr

nitelendirilmektedir (Voltan-Acar, 2004). İnsanların yaşantı ve deneyimleri sonucunda oluşan temas biçimleri, bireyin yaşamını kolaylaştırabileceği gibi kontrolsüz kullanımı ise bireye zarar vererek temas problemlerinin yaşanmasına yol açabilmektedir (Vardal, 2015). Temas biçimlerinin kullanılmasıyla bireyler, çevrenin beklentileri ve kişisel ihtiyaçları arasında dengeyi sürdürürler. Gestalt terapi yaklaşımında çevre ve birey arasında bir döngü halinde dengelenme durumu süreklilik gösterir. Temas döngüsünün hareketi temas biçiminin sağlıklı kullanılmasıyla engellenir. Temas engellerini sağlıklı bir biçimde kullanan bireyler, ihtiyaçlarını tam olarak gideremez (Tagay, 2010). Temas döngüsünü sağlıklı biçimde gerçekleştiremeyerek ihtiyaçlarını karşılayamayan bireyin bu durumla başa çıkması gerekir. Gestalt yaklaşımı, her insanın ihtiyaçları olduğunu, bir düzeyde onun için neyin iyi olduğunu bildiğini ve bu nedenle bu ihtiyaçları kendi kendine karşılamak için kendini motive etmeye odaklanması gerektiğini vurgulayan bir yaklaşımdır. Bu nedenle MacKewn (2003), herkesin bu ihtiyaçları karşılama modelinin farkında olmasını, ihtiyaçları sağlıklı ve dengeli bir şekilde karşılanmadığında bunlarla etkili bir şekilde nasıl başa çıkılacağını öğrenmesi gerektiğini önemli bulmaktadır.

Baş çıkma birey için stres yaratan durumlara karşı gösterilen davranışsal, duygusal ve bilişsel tepkilerdir (Algın, 2009). Bu süreç, bireyin yeterlilik seviyesi, sağlık durumu, inançları, kişilik özellikleri, tutum ve toplumsal ağlar gibi kişisel ve toplumsal kaynak ve sınırlılıklardan etkilenir (Otrar, Ekşi, Dilmaç ve Şirin, 2002). Bireylerin karşılaştıkları sorunlarla baş etmede sağlıklı yöntemlerden yararlanmaları sağlıklı temas engellerine yönelmelerinde etkili olabilir (Folkman ve Lazarus, 1985). Sağlıklı temas engellerinin kullanılması bireylerin başa çıkma becerilerini desteklemektedir. Folkman ve Lazarus'a (1985) göre başa çıkma süreci değişkenlik gösterebilir. İlk başta olayın önemini geçiştirmek için çekingen ya da stratejilerin reddi hissedilebilirken daha sonra birey sorunla baş başa kaldığında başkalarıyla temastan kaçınabilir ancak bir müddet sonra birey sosyal çevresinden destek alma arayışına girebilir.

Bireylerin çevrenin istekleri ve kendi ihtiyaçları arasındaki dengeyi kurmak amacıyla kullandıkları temas biçimlerinin benlik kurgularıyla da ilgili olabileceği düşünülmektedir. Benlik kişiliğin biçimlenmesinde önemli bir etken ve bireyin kendini yargılayan, denetleyen, davranışlarını düzenleyen güçtür (Ersanlı, 2012). Bireylerin içerisinde bulunduğu sosyal çevre de benliğin şekillenmesi ile duygu, biliş ve güdüler üzerinde etkilidir. Bu bakımdan farklı kültürler farklı benlik kurgularının oluşmasında etkili olabilir ve benlik kurgularındaki farklılıklar bireylerin davranışlarını etkiler (Ercan, 2011). Toplumlarda baskın olan toplulukçu ya da bireyci değerler benlik kurgularındaki farklılığın önemli nedenleri olarak görüldüğünden benlik kurgusu bireyci ve toplulukçu benlik kategorileri olarak kullanılmaktadır (Kağıtçıbaşı, 1998). Benliğin bireyci ve toplulukçu boyutuna ilişkisellik olarak adlandırılan üçüncü bir boyut eklenmiştir ve bu üçlü model ikili modellere göre daha kapsamlı bir kuramsal çerçeve sağlamaktadır (Ercan, 2011).

Gestalt terapide bireyin çevresi ile uyumlu biçimde kendi ihtiyaçlarının ve diğer bireylerin ihtiyaçlarının farkında olarak bir denge kurması beklenmektedir. Gestalt terapiye göre birey, çevresini, değerleri, inançları, ihtiyaçları ve tutumları doğrultusunda değerlendirdiği için olayları algılama, yorumlama biçimleri de değişmekte ve tepkileri farklılık göstermektedir (Ersanlı, 2012). Çevreleriyle ve kendisiyle bir bütün olan bireyler bazen sahip oldukları düzen içinde uyumlarının ve bütünlüklerinin etkilendiği bazı sorunlarla karşılaşır (Ülker-Tümlü, 2012). Gestalt psikolojide bireyin farkındalık kazanarak, sorunlarını çözebilme sorumluluğunu üstlenmesi ve ihtiyaçlarını karşılamak için değerler ve yetenekler geliştirmesi ön plandadır (Corey, 2005). Yapılan çalışmalar, aynı kültür içinde ve farklı kültürlerde temelde o toplumda önemli olan değerleri yansıtsa da farklı benlik kurgularının gelişebileceğini göstermektedir (Özdemir, 2012). Bu nedenle bireyin içinde bulunduğu sosyal çevrede edindiği benlik kurgusu ve temas biçimlerinin başa çıkma tutumları ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Gestalt terapi yaklaşımı kavramı olan temasın engellenmesi durumunda, bir başka deyişle, sağlıklı temas engelleri kullanıldığı takdirde bireylerin kendileri ve başkaları ile uyumları

bozulabilir. Bireyler, başa çıkma tutumlarıyla ilişkili olarak kendilerini toparlayabilir ve yeniden kendileri ile çevresi arasında uyum kurarak sağlıklı bir temas kurabilirler. Bireylerin çevreleriyle uyumlu ilişkiler kurabilmeleri, karşılaştıkları sorunlarla etkili biçimde başa çıkabilmeleri sağlıklı bir benlik gelişimi ve çevreleriyle kurulan etkili ilişkiyle ilgilidir. Bireylerin sahip oldukları benlik kurguları ve karşılaştıkları zorlukları çözme biçimleri farklılıklar göstermektedir. Gestalt terapiye göre bireylerin yaşamlarının sorumluluğunu üstlenebilmeleri önemlidir (Corey, 2005) ve bireylerin sahip oldukları benlik kurguları davranışları etkilediği için karşılaşılan durumlara yönelik kullanılan temas engellerinin baş etme tutumlarını etkileyeceği düşünülmektedir.

Alan yazında Gestalt temas engelleri ve benlik kurgularıyla ilgili olarak gerçekleştirilen çalışmaların kısıtlı olduğu görülmüştür. Temas engelleriyle ilgili olarak benlik saygısı ve yaşam doyumu (Tagay, 2015), psikolojik iyi oluş (Tagay, Çakar ve Ünüvar, 2016), öfke ve kaygı (Balkaya, 2006), bağlanma biçimleri, benlik saygısı (Uluç, Erzan ve Yıldırım, 2007), yaşam doyumu (Gürsoy, 2009), psikolojik dayanıklılık (Ülker-Tümlü, 2012) konularıyla ilgili çalışmalar yapılmıştır. Temas engelleriyle ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, genel olarak cinsiyet, yaş, sınıf, sosyo-ekonomik düzey, anne baba tutumu, kendilik algısı, öfke, kaygı, yaşam doyumu, bağlanma stilleri, psikolojik dayanıklılık, baş ağrısı, travma, benlik saygısı, iyi oluş, obsesif kompulsif bozukluk, mesleki seçim, stres düzeyi ve grup çalışmaları gibi değişkenlerle ele alındığı görülmektedir (Özkara, 2015; Tagay, 2015; Tagay, Çakar ve Ünüvar, 2016; Topaloğlu, 2017; Ülker-Tümlü, 2012). Benlik kurgusuyla tek başınalık, psikolojik ihtiyaç doyumu (Özyazıcı, 2019), baş etme becerileri (Yeung ve Chow, 2019), kişilik özellikleri (Uçar ve Konar, 2017), öz duyarlılık (Akın ve Eroğlu, 2013), otantiklik ve öznel iyi oluş (Özdemir ve İlhan, 2012) araştırılmıştır. Gestalt terapiye göre bireyler içerisinde bulunduğu toplumdaki etkilenirken aynı zamanda toplumu da etkilemekte ve temas engellerini bireyin kendisi ve başkalarıyla temasa geçerken oluşan ilişki çarpıtmaları ya da temasın yön değiştirmesi oluşturmaktadır. Bireylerin ihtiyaçlarını etkili bir şekilde karşılamak için kullandıkları temas biçimlerinin başa çıkma tutumlarıyla ve sahip oldukları benlik kurgularıyla ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Temas engelleri, benlik kurgusu ve başa çıkma tutumlarının bireyin gelişiminde önemli bir yere sahip olduğu düşüncesinden yola çıkarak bu kavramların araştırılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Buradan hareketle, bu çalışmada cinsiyet, sosyo-ekonomik durum, anne-baba tutumu, sınıf ve başarı düzeyine göre temas engelleri, benlik kurgusu ve başa çıkma tutumlarının farklılaşma durumu incelenmektedir. Üniversite öğrencilerinin sahip oldukları temas engellerinin ve başa çıkma tutumlarının belirlenmesinin üniversite öğrencilerinin gerek arkadaş ilişkilerinde gerekse romantik ilişkilerinde karşılaştıkları muhtemel çatışmalar ile ilgili olarak sağlıklı temas biçimlerinin kazandırılmasına yönelik müdahalelerin psikolojik danışma sürecinde yer verilmesinde rol oynayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin temas engelleri, ilişkisel-bireyci- toplulukçu benlik ve başa çıkma tutumlarının cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey, algılanan anne baba tutumu ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını araştırmaktır. Gestalt terapiye göre birey içerisinde bulunduğu sosyal çevresinden ve kültüründen bağımsız değerlendirilemezken, aynı zamanda birey içerisinde bulunduğu sosyal çevresini de etkilemektedir. Bu bakımdan bireylerin kullandıkları temas engellerinin karşılaştıkları durumlarla başa çıkma tutumları ve sahip oldukları benlik kurguları arasında ilişkinin olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın sonunda temas engelleri, ilişkisel-bireyci- toplulukçu benlik ve başa çıkma tutumlarının çeşitli değişkenlere göre farklılaşma durumunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda şu sorulara yanıt aranmaktadır.

1. Üniversite öğrencilerinin temas engelleri, başa çıkma tutumları ve benlik kurguları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Üniversite öğrencilerinin temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Üniversite öğrencilerinin temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları algılanan sosyo-ekonomik düzeye göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

4. Üniversite öğrencilerinin temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları algılanan anne-baba tutumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
5. Üniversite öğrencilerinin temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
6. Üniversite öğrencilerinin temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları algılanan başarı düzeyine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Bu çalışma, ilişkisel tarama modeline göre yürütülmüştür. İlişkisel tarama modelleri, iki veya daha fazla değişken arasında birlikte değişimin olup olmadığını ve derecesini belirlemeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2016). Bu çalışmada temas engelleri, benlik kurgusu ve başa çıkma tutumları arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Ayrıca temas engelleri, benlik kurgusu ve başa çıkma tutumlarının (bağımlı değişkenler), cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey, anne-baba tutumu, sınıf düzeyi ve başarı düzeyine (bağımsız değişkenler) göre değişimleri de incelenmiştir.

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu İç Anadolu bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan ve uygun örnekleme yoluyla ulaşılan 760 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Uygun örnekleme yönteminde katılımcılar, kolay ulaşılan, araştırmaya uygun olan ve katılımında gönüllü olan bireylerden seçilmektedir (Gravetter ve Forzano, 2012). Araştırmaya katılan 760 öğrencinin %69'u kadın, %31'i ise erkektir. Bununla birlikte, öğrencilerin %77'sinin birinci öğretime devam ederken, %23'ünün ikinci öğretime devam ettiği görülmektedir. Araştırma grubu sınıf düzeylerine göre incelendiğinde, öğrencilerin %29'u birinci, %20'si ikinci, %25'i üçüncü ve %26'sı dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Çalışma grubunun %28'i anne tutumunu demokratik, %8'i otoriter, %63'ü koruyucu, %1'i ise ilgisiz olarak algılamaktadır. Algılanan baba tutumu ise %28 demokratik, %19 otoriter, %49 koruyucu, %4 ilgisiz olarak belirtilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %7'si başarılarının düşük, %78'i orta, %16'sı ise yüksek düzeyde olduğunu düşünmektedir. Sosyo-ekonomik düzey olarak incelendiğinde grubun %7'si düşük, %78'i orta, %16'sı ise yüksek olarak görülmektedir.

Veri toplama araçları

Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Gestalt Temas Engelleri Ölçeği, İlişkisel-Bireyci-Toplulukçu Benlik Ölçeği ve Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği aracılığıyla veriler toplanmıştır.

Kişisel bilgi formu

Araştırmacılar tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" ile araştırmanın çeşitli değişkenleri hakkında bilgi toplamak ve çalışma grubunun özelliklerini belirlemek hedeflenmiştir. Formda katılımcıların cinsiyet, devam edilen sınıf düzeyi, sosyo-ekonomik düzey, algılanan anne baba tutumu ve akademik başarı özelliklerine yönelik sorular bulunmaktadır.

Gestalt temas engelleri ölçeği

Üniversite öğrencilerinin temas engellerini ölçme amacıyla Mutlu-Tagay'ın (2010) geliştirmiş olduğu Gestalt Temas Engelleri Ölçeği (GTEÖ) kullanılmıştır. GTEÖ temas, tam temas, bağımlı temas ve temas sonrası olmak üzere dört alt ölçeği içermektedir. Beşli Likert tipte düzenlenen ölçeğin toplam 24 maddesi bulunmaktadır. Alt ölçeklerden alınabilecek puanlar "Temas" alt ölçeği için 5- 25; "Tam temas" alt ölçeği için 8-40; "Bağımlı temas" alt ölçeği için 7-35 ve "Temas sonrası" alt ölçeği için 4-20 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar bireylerin kullandığı temas engellerini ifade etmektedir. Ölçeğin test tekrar test güvenilirlik katsayıları alt ölçekler için sırasıyla 0,74, 0,77, 0,69 ve 0,65 olarak belirlenmiştir. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları ise alt ölçekler için sırasıyla 0,61, 0,79, 0,75 ve 0,60 olarak tespit edilmiştir (Mutlu-Tagay, 2010). Mevcut çalışmada ise Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları "Temas" alt ölçeği için 0,75; "Tam temas" alt ölçeği için 0,76; "Bağımlı temas" alt ölçeği için 0,70 ve "Temas sonrası" alt ölçeği için 0,68 olarak hesaplanmıştır.

İlişkisel-bireyci-toplulukçu benlik ölçeği

İlişkisel-Bireyci-Toplulukçu Benlik Ölçeği, benliğin bireyci, ilişkisel ve toplulukçu yönlerini değerlendirmek amacıyla Kashima ve Hardie (2000) tarafından geliştirilmiş ve Ercan (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlaması yapılmıştır. Ölçekte, birbirini takip eden ve her biri üç benlik yönünü (bireycilik, ilişkisellik, toplulukçuluk) yansıtan 10 madde olmak üzere toplam 30 madde bulunmaktadır. Yedili Likert tipi olan ölçekte, alt ölçeklerden alınabilecek puanlar 10-70 arasında değişmektedir. Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı alt ölçekler için sırasıyla 0,73, 0,68, 0,77 ve ölçeğin tamamı için 0,86 olarak saptanmıştır (Ercan, 2011). Bu çalışmada ise Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları “Bireycilik” alt ölçeği için 0,75, “İlişkisel” alt ölçeği için 0,70 ve “toplulukçuluk” alt ölçeği için 0,74 olarak hesaplanmıştır.

Başa çıkma tutumlarını değerlendirme ölçeği

Onbeş alt boyut ve 60 madde olmak üzere Carver, Scheier ve Weintraub (1989) tarafından geliştirilen COPE ölçeği, Zuckerman ve Gagne (2003) tarafından yeniden gözden geçirilmiştir (COPE-R). Ölçekte “Kendine Yardım, Yaklaşım, Uyum Sağlama, Sakınma-Kaçınma ve Kendine Ceza” olarak adlandırılan beş faktör bulunmaktadır. Dörtlü Likert tipi olan ölçekte 40 madde bulunmaktadır. Ölçeğin değerlendirilmesinde alınabilecek en düşük puan 40 iken en yüksek puan 160'tır. Ölçekten alınan düşük puan başa çıkma tutum düzeyinin düşük olduğunu ifade ederken, alınabilecek yüksek puanlar başa çıkma tutum düzeyinin yüksek olduğunu işaret etmektedir. Revizyon edilen ölçek Dicle ve Ersanlı (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Uyarlanan ölçekte beş faktör ve toplam 32 madde bulunmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılığını veren Cronbach alfa katsayısının 0,97 olduğu belirlenmiştir (Dicle ve Ersanlı, 2015). Mevcut çalışmada ise ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,95 olarak hesaplanmıştır.

İşlem

Verilerin elde edilebilmesi için ilk olarak Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan 2019-216 sayılı yazı ile etik kurul izni alınmıştır. Ardından, ölçekleri geliştiren araştırmacılardan ve veri toplanacak kurumdan gerekli izinler alınarak veriler toplanmıştır. Ölçekler, ders saatleri içerisinde, araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğrencilere uygulanmıştır. Ölçeklerin tamamlanması ortalama 30 dakika sürmüştür. Araştırma sürecinde araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

Verilerin analizi

Verilerin analizinde ilk olarak uç değerlere sahip veriler Mahalanobis uzaklığı hesaplanarak belirlenmiştir. Buna göre uç değerlere sahip üç verinin olduğu belirlenmiştir. Bu üç veri analizden çıkartılarak, 760 veri üzerinde analizlere devam edilmiştir.

Çok değişkenli analizlerin yapılabilmesi için ilk olarak normallik, doğrusallık ve eşvaryanslılık (homojenlik) varsayımları (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2018) test edilmiştir. Çok değişkenli normallik için ilk olarak her bir değişkenin tek değişkenli normallik varsayımını karşılaması gerekir. Tek değişkenli normallik varsayımları için Levene testi (varyansların homojenliği) ve Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi uygulanmış, basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerleri hesaplanmıştır. Varyansların homojenliğini test etmek amacıyla yapılan Levene testinden elde edilen veriler, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığını ($p > 0,05$), yani grupların birbirine benzer olduğunu göstermiştir. Kolmogorov-Smirnov testi sonucuna göre, ölçeklerden alınan puanlar için p değerleri anlamlı ($p < 0,05$) bulunmuştur. K-S testinde hesaplanan p değeri 0,05'ten büyük ise verilerin normal dağıldığı söylenebilir. Ancak K-S testinde dağılımın örneklem büyüklüğünden etkilendiği ve betimsel yöntemlerle (basıklık ve çarpıklık katsayıları) birlikte kullanılması gerektiği belirtilmektedir (Spren ve Smeeton, 2007). Ölçeklerden alınan puanların basıklık ve çarpıklık katsayılarının ± 1 aralığında olduğu görülmüştür. Basıklık ve çarpıklık katsayılarının $\pm 1,5$ sınırları içinde olması, normal dağılımın varlığına kanıt olarak değerlendirilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Normallik testleri sonucunda, varyansların homojen olması ve basıklık-çarpıklık değerlerinin normal dağılım

aralığında olması nedeniyle tek değişkenli normallik varsayımlarının karşılandığı belirlenmiştir. Çok değişkenli normallik varsayımlarından iki değişkenli normallik, her bir değişken çiftinin saçılma diyagramlarının elips şeklinde olmasını gerektirmektedir (Mertler ve Vannatta, 2005). Tüm ikili değişken kombinasyonlarının saçılma diyagramları incelenmiş ve saçılmaların elips ve elipse yakın şekilde olduğu görülmüştür.

Çok değişkenli analiz varsayımlarından bir diğeri olan doğrusallık varsayımı, regresyon analizindeki artık grafiği (Tabachnick ve Fidell, 2013) ile incelenmiştir. Bu grafiklerde standardize edilmiş artık değerler ile standardize edilmiş yordanan değerler için oluşturulan saçılma diyagramında noktaların bir eksen etrafında toplanma eğilimi göstermesi doğrusal bir ilişkiyi tanımlamaktadır (Büyüköztürk, 2018). Bu doğrultuda değişkenlere ilişkin elde edilen artık grafikleri incelendiğinde, değerlerin doğrusal bir eksen etrafında toplandığı söylenebilir. Buna göre çok değişkenli normallik varsayımların karşılandığı görülmüştür. Son olarak çoklu bağıntılılık sorunu olup olmadığı incelenmiş, değişkenler arasında yüksek düzeyde korelasyon olmadığı için (Tabachnick ve Fidell, 2013) çoklu-bağıntılılık sorunu bulunmadığı görülmüştür.

Son olarak çok değişkenli analiz varsayımlarından varyansların homojenliği Box's M testi ile incelenmiştir. Cinsiyet (Box's M= 28,00, p= 0,14), sosyo-ekonomik düzey ((Box's M= 96.48, p= 0,06), sınıf düzeyi (Box's M= 100,08, p= 0,13), anne baba tutumu (Box's M= 383.97, p= 0,06) değişkenlerine ilişkin Box's M testi sonuçları varyansların homojen olduğunu göstermiştir. Sadece başarı düzeyi değişkenine ilişkin yapılan Box's M testi sonucuna göre varyansların homojen olmadığı görülmüştür (p < 0,05). Ancak çok değişkenli analizler için varyansların homojenliği kritik önemli bir varsayım değildir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Bu sonuçlar doğrultusunda analizlerde çok değişkenli istatistiklerin yapılabileceğine karar verilmiştir.

İstatistiksel analizler için temas engelleri, ilişkisel- bireyci- toplulukçu benlik kurguları ve başa çıkma tutumlarına ilişkin betimsel istatistikler, Pearson Momentler Çarpımı korelasyon analizi ve MANOVA uygulanmıştır. MANOVA'da gruplar arası görülen farkın büyüklüğünün tespiti için kısmi eta kare I^2 etki büyüklüğü istatistiği kullanılmıştır. Kısmi eta kare I^2 etki büyüklüğü 0,01 küçük, 0,06 orta ve 0,14 büyük etki büyüklüğü olarak raporlanmıştır (Cohen, 1988). Elde edilen istatistiklerin anlamlılığı 0,05 düzeyinde sınanmıştır.

Bulgular

Temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin ölçeklerden aldıkları puan ortalamaları bireycilik için 53,19 (SS= 7,36), ilişkisellik için 51,94 (SS= 8,09), toplulukçuluk için 50,76 (SS= 8,69), temas için 13,61 (SS= 4,89), tam temas için 18,05 (SS=6,22), bağımlı temas için 25,97 (SS= 5,19), temas sonrası için 10,91 (SS= 3,56), başa çıkma tutumu için 85,87 (SS= 9,49) olduğu görülmektedir.

Tablo 1
Betimsel İstatistikler ve Korelasyon Katsayıları

Değişkenler	M	SS	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Temas	13,61	4,89	-							
2. Temas tutumu	18,05	6,22	0,365**	-						
3. Bağımlı temas	25,97	5,19	0,118**	0,246**	-					
4. Temas sonrası	10,91	3,56	0,449**	0,233**	0,090*	-				
5. Bireycilik	53,19	7,36	-0,052	-0,128**	0,071*	0,058	-			
6. İlişkisellik	51,94	8,09	-0,152**	-0,067	0,257**	-0,188**	0,496**	-		
7. Toplulukçuluk	50,76	8,69	-0,165**	-0,076*	0,308**	-0,217**	0,501**	0,727**	-	
8. Başa çıkma	85,87	9,49	0,108**	0,126**	0,369**	0,040	0,185**	0,248**	0,260**	-

Üniversite öğrencilerinin temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları arasındaki ilişkiyi test etmek amacıyla yapılan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizi sonuçlarına göre (Tablo 1) çalışma grubunun benlik kurgularından “bireycilik” ile temas biçimlerinden “tam temas” arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=-0,128$, $p<0,001$); “bağımlı temas” arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,071$, $p<0,05$); “başa çıkma tutumu” arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,185$, $p<0,05$) bulunmaktadır. Benlik kurgularından “ilişkiselik” ile temas biçimlerinden “temas” arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,152$, $p<0,001$); “bağımlı temas” arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,257$, $p<0,001$); “temas sonrası” arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,188$, $p<0,001$); “başa çıkma tutumu” arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,248$, $p<0,05$) bulunmaktadır. Benlik kurgularından “toplulukçuluk” ile temas biçimlerinden “temas” arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,165$, $p<0,001$); “tam temas” arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,076$, $p<0,05$); “bağımlı temas” arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,308$, $p<0,001$); “temas sonrası” arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,217$, $p<0,001$); “başa çıkma tutumu” arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,260$, $p<0,05$) bulunmaktadır. Temas biçimlerinden “temas” ile “başa çıkma tutumu” arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,108$, $p<0,05$) bulunmaktadır. Temas biçimlerinden “tam temas” ile “başa çıkma tutumu” arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,126$, $p<0,001$) bulunmaktadır. Temas biçimlerinden “bağımlı temas” ile “başa çıkma tutumu” arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,369$, $p<0,001$) bulunmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları arasındaki ilişkinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan MANOVA testi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir. Buna göre benlik kurguları ve başa çıkma tutumları ilişkisi üzerindeki cinsiyet temel etkisi anlamlı bulunmuştur ($\lambda = 0,89$, $F(13,746) = 6,58$, $p<0,001$).

Tablo 2

Temas Engelleri, Benlik Kurguları ve Başa Çıkma Tutumlarına Ait Puanların Cinsiyete Göre MANOVA Sonuçları

Değişken	Varyans Kaynağı	N	M	SS	Sd	F	p	Kısmi η^2
Temas	Kadın	521	13,99	4,85	1-758	10,43	0,001*	0,014
	Erkek	239	12,76	4,88				
Tam temas	Kadın	521	18,09	6,06	1-758	0,06	0,807	0,000
	Erkek	239	17,97	6,57				
Bağımlı Temas	Kadın	521	26,14	5,03	1-758	1,93	0,165	0,003
	Erkek	239	25,58	5,52				
Temas sonrası	Kadın	521	11,07	3,51	1-758	3,15	0,076	0,004
	Erkek	239	10,58	3,63				
Bireycilik	Kadın	521	54,05	7,07	1-758	23,57	0,000*	0,030
	Erkek	239	51,30	7,65				
İlişkiselik	Kadın	521	52,73	8,00	1-758	15,79	0,000*	0,020
	Erkek	239	50,24	8,03				
Toplulukçuluk	Kadın	521	51,14	8,55	1-758	3,22	0,073	0,004
	Erkek	239	49,92	8,96				
Başa Çıkma Tutumu	Kadın	521	86,70	9,06	1-758	12,80	0,000*	0,017
	Erkek	239	84,06	10,15				

($\lambda = 0,89$, $F(13, 746) = 6,58$, $p = 0,00$) * $p<0,001$

Tablo 2’de görüldüğü gibi tam temas puanları [$F(1,758) = 0,06$, $p>0,05$], bağımlı temas puanları [$F(1,758) = 1,93$, $p>0,05$], temas sonrası puanları [$F(1,758) = 3,15$, $p>0,05$], toplulukçuluk

puanları [$F(1,758) = 3,22, p > 0,05$] cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Temas puanları [$F(1,758) = 10,43, p < 0,01$], bireycilik puanları [$F(1,758) = 23,578, p < 0,001$], ilişkisellik puanları [$F(1,758) = 15,793, p < 0,000$], başa çıkma tutumu puanları [$F(1,758) = 12,805, p < 0,000$] ise cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre kız öğrencilerin temas, bireycilik, ilişkisellik, başa çıkma tutumu puanları erkeklere göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Kısmi IJ^2 etki büyüklüğü değerlerine bakıldığında ise bu etkilerin küçük olduğu görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları arasındaki ilişkinin algılanan sosyo-ekonomik düzeye göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan MANOVA sonuçları Tablo 3'te verilmiştir. Buna göre algılanan sosyo-ekonomik düzeyin temel etkisi anlamlı bulunmuştur ($\lambda = 0,92, F(26,1490) = 2,21, p < 0,001$). Bu bulgu temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumlarının algılanan sosyoekonomik düzeye göre değiştiğini göstermektedir.

Tablo 3

Temas Engelleri, Benlik Kurguları ve Başa Çıkma Tutumlarına Ait Puanların Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre MANOVA Sonuçları

Değişken	Varyans Kaynağı	N	M	SS	Sd	F	p	Kısmi IJ^2
Temas	Düşük	46	14,80	5,17	2-757	1,80	0,166	0,005
	Orta	641	13,48	4,79				
	Yüksek	73	13,98	5,49				
Tam temas	Düşük	46	20,06	6,86	2-757	5,88	0,003*	0,015
	Orta	641	18,12	6,18				
	Yüksek	73	16,16	5,73				
Bağımlı Temas	Düşük	46	26,80	4,94	2-757	0,70	0,493	0,002
	Orta	641	25,89	5,18				
	Yüksek	73	26,15	5,46				
Temas sonrası	Düşük	46	11,78	3,84	2-757	1,54	0,215	0,004
	Orta	641	10,84	3,48				
	Yüksek	73	11,04	3,97				
Bireycilik	Düşük	46	48,89	8,97	2-757	12,83	0,000**	0,033
	Orta	641	53,20	7,27				
	Yüksek	73	55,80	5,71				
İlişkisellik	Düşük	46	49,02	7,10	2-757	3,32	0,036*	0,009
	Orta	641	52,09	8,14				
	Yüksek	73	52,54	7,95				
Toplulukçuluk	Düşük	46	48,47	9,07	2-757	2,49	0,084	0,007
	Orta	641	50,77	8,68				
	Yüksek	73	52,12	8,38				
Başa Çıkma Tutumu	Düşük	46	86,26	10,99	2-757	0,62	0,535	0,002
	Orta	641	85,71	9,36				
	Yüksek	73	86,98	9,68				

($\lambda = 0,92, F(26,1490) = 2,21, p = 0,00$)

* $p < 0,05$.

** $p < 0,001$.

Tablo 3'te de görüldüğü gibi temas puanları [$F(2,757) = 1,80, p > 0,05$], bağımlı temas puanları [$F(2,757) = 0,70, p > 0,05$], temas sonrası puanları [$F(2,757) = 1,54, p > 0,05$], toplulukçuluk puanları [$F(2,757) = 2,49, p > 0,05$], başa çıkma tutumu puanları [$F(2,757) = 0,62, p > 0,05$] sosyo-ekonomik düzeye göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Tam temas puanları [$F(2,757) = 5,88, p < 0,05$], bireycilik puanları [$F(2,757) = 12,83, p < 0,001$], ilişkisellik puanları [$F(2,757) = 3,32, p < 0,05$] ise sosyo-ekonomik düzeye göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kısmi IJ^2 etki büyüklüğü değerlerine bakıldığında ise bu etkilerin küçük olduğu görülmektedir. Varyansların homojenliği testinden elde edilen veriler sosyo-ekonomik düzeye göre benlik kurgusu, temas

engelleri ve başa çıkma tutumları puanları açısından aralarında anlamlı bir fark olmadığını, bir diğer ifadeyle, grupların homojen olduğunu göstermiştir ($p>0,05$). Sosyo-ekonomik düzeye göre dağılımda örneklem sayısı eşit olmadığı ve gruplar homojen olduğu için farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Bonferroni testi yapılmıştır. Bonferroni testi sonuçlarına göre, tam temas puanları açısından yüksek sosyo-ekonomik düzeydeki öğrenciler ile düşük ($p=0,003$; $p<0,05$) ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki öğrenciler ($p=0,031$; $p<0,05$) arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan öğrenciler ile sosyo-ekonomik düzeyi yüksek öğrenciler ($p=0,000$; $p<0,05$) ve sosyo-ekonomik düzeyi orta olan öğrenciler ($p=0,000$; $p<0,05$); sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan öğrenciler ile orta sosyo-ekonomik düzeye ($p=0,011$, $p<0,05$) sahip öğrencilerin bireycilik düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Orta sosyo-ekonomik düzeydeki öğrenciler ile düşük sosyo-ekonomik düzeydeki öğrenciler arasında ($p=0,039$; $p<0,05$) ilişkisellik düzeyleri anlamlı farklılık göstermektedir.

Üniversite öğrencilerinin temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları arasındaki ilişkinin algılanan anne-baba tutumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan MANOVA sonuçlarına göre (Tablo 4) temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları üzerindeki algılanan anne tutumu ($\lambda = 0,95$, $F(39,2174) = 1,08$ $p>0,05$); baba tutumu ($\lambda = 0,97$, $F(39,2174) = 0,556$ $p>0,05$); anne baba tutumu ($\lambda = 0,88$, $F(91,4584) = 0,982$ $p>0,05$) temel etkisi anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumlarının algılanan anne baba tutumuna göre değişmediğini göstermektedir.

Tablo 4

Temas Engelleri, Benlik Kurguları ve Başa Çıkma Tutumlarına Ait Puanların Algılanan Anne Baba Tutumlarına Göre MANOVA Sonuçları

Etki	Wilk's Lambda	F	Sd (Hipotez)	Sd (Hata)	p*
Anne tutum	0,945	1,083	39,000	2174,279	0,336
Baba tutum	0,971	0,556	39,000	2174,279	0,988
Anne-baba tutum*	0,887	0,982	91,000	4584,031	0,530

* $p<0,05$.

Üniversite öğrencilerinin temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları arasındaki ilişkinin sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan MANOVA sonuçları Tablo 5'te verilmiştir. Buna göre temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları üzerindeki sınıf düzeyi temel etkisi anlamlı bulunmuştur ($\lambda = 0,89$, $F(39,2203) = 2,11$ $p<0,001$). Bu bulgu temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumlarının devam edilen sınıf düzeyine göre değiştiğini göstermektedir.

Tablo 5 incelendiğinde temas puanları [$F(3,756) = 0,643$. $p>0,05$], tam temas puanları [$F(3,756)=0,692$, $p>0,05$], temas sonrası puanları [$F(3,756) = 1,704$, $p>0,05$], bireycilik puanları [$F(3,756) = 1,705$, $p>0,05$], ilişkisellik puanları [$F(3,756) = 0,163$, $p>0,05$], toplulukçuluk puanları [$F(3,756) = 1,01$, $p>0,05$], başa çıkma tutumu puanlarının [$F(3,756) = 1,98$, $p>0,05$] devam edilen sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir. Bağımlı temas puanları [$F(3,756) = 2,751$, $p<0,05$] ise sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre sınıf düzeylerine göre öğrencilerin bağımlı temas puanları anlamlı düzeyde daha yüksektir. Kısmi I^2 etki büyüklüğü değerlerine bakıldığında ise bu etkilerin küçük olduğu görülmektedir. Sınıf düzeyine göre dağılımda örneklem sayısı eşit olmadığı ve gruplar homojen olduğu için farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Bonferroni testi

yapılmıştır. Yapılan Bonferroni testi incelendiğinde birinci sınıf öğrencileri ile dördüncü sınıf öğrencilerinin bağımlı temas $p<0,05$) düzeyleri anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 5
Temas Engelleri, Benlik Kurguları ve Başa Çıkma Tutumlarına Ait Puanların Sınıf Düzeylerine Göre MANOVA Sonuçları

Değişken	Varyans Kaynağı	N	M	SS	Sd	F	p	Kısmi η^2
Temas	1.sınıf	221	13,48	4,96	3-756	0,643	0,588	0,003
	2.sınıf	154	13,22	4,84				
	3.sınıf	191	13,85	4,75				
	4.sınıf	194	13,82	5,00				
Tam temas	1.sınıf	221	18,13	6,39	3-756	0,692	0,557	0,003
	2.sınıf	154	17,42	5,92				
	3.sınıf	191	18,29	6,02				
	4.sınıf	194	18,24	6,46				
Bağımlı Temas	1.sınıf	221	26,69	4,97	3-756	2,751	0,042*	0,011
	2.sınıf	154	25,87	5,52				
	3.sınıf	191	25,95	5,03				
	4.sınıf	194	25,24	5,24				
Temas sonrası	1.sınıf	221	11,01	3,62	3-756	1,704	0,165	0,007
	2.sınıf	154	10,72	3,50				
	3.sınıf	191	11,32	3,62				
	4.sınıf	194	10,56	3,44				
Bireycilik	1.sınıf	221	53,27	8,00	3-756	1,705	0,165	0,007
	2.sınıf	154	54,26	599				
	3.sınıf	191	52,89	7,61				
	4.sınıf	194	52,54	7,31				
İlişkiselik	1.sınıf	221	51,68	8,90	3-756	0,163	0,921	0,001
	2.sınıf	154	52,24	7,62				
	3.sınıf	191	51,88	7,75				
	4.sınıf	194	52,07	7,85				
Toplulukçuluk	1.sınıf	221	51,19	9,29	3-756	1,011	0,387	0,004
	2.sınıf	154	51,31	8,48				
	3.sınıf	191	50,70	8,31				
	4.sınıf	194	49,90	8,53				
Başa Çıkma Tutumu	1.sınıf	221	84,72	9,40	3-756	1,988	0,114	0,008
	2.sınıf	154	86,24	10,22				
	3.sınıf	191	85,80	8,95				
	4.sınıf	194	86,94	9,43				

($\lambda = 0,89$, $F(39,2203) = 2,11$, $p=0,000$)

* $p<0,05$.

Üniversite öğrencilerinin temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları arasındaki ilişkinin algılanan başarı düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan MANOVA sonuçları Tablo 6'da verilmiştir. Bunun sonucunda temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları üzerindeki başarı düzeyi temel etkisi anlamlı bulunmuştur ($\lambda = 0,871$, $F(26,149)=4,11$ $p<0,01$). Bu bulgu temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumlarının algılanan başarı düzeyine göre değiştiğini göstermektedir.

Tablo 6

Temas Engelleri, Benlik Kurguları ve Başa Çıkma Tutumlarına Ait Puanların Algılanan Başarı Düzeylerine Göre MANOVA Sonuçları

Değişken	Varyans Kaynağı	N	M	SS	Sd	F	p	Kısmi η^2
Temas	Düşük	50	14,80	5,17	2-757	2,67	0,070	0,007
	Orta	592	13,40	4,78				
	Yüksek	118	14,13	5,23				
Tam temas	Düşük	50	21,50	6,77	2-757	12,28	0,000*	0,031
	Orta	592	18,09	6,05				
	Yüksek	118	16,38	6,24				
Bağımlı Temas	Düşük	50	25,70	5,24	2-757	0,07	0,929	0,000
	Orta	592	25,98	5,04				
	Yüksek	118	26,00	5,90				
Temas sonrası	Düşük	50	11,26	3,83	2-757	8,52	0,000*	0,022
	Orta	592	10,65	3,42				
	Yüksek	118	12,10	3,89				
Bireycilik	Düşük	50	49,76	9,47	2-757	12,23	0,000*	0,031
	Orta	592	53,00	7,30				
	Yüksek	118	55,59	5,82				
İlişkiselik	Düşük	50	50,24	8,53	2-757	1,21	0,297	0,003
	Orta	592	52,09	8,00				
	Yüksek	118	51,92	8,32				
Toplulukçuluk	Düşük	50	48,18	9,07	2-757	2,54	0,079	0,007
	Orta	592	50,86	8,54				
	Yüksek	118	51,37	9,17				
Başa Çıkma Tutumu	Düşük	50	82,14	9,23	2-757	5,00	0,007**	0,013
	Orta	592	85,93	9,23				
	Yüksek	118	87,15	10,50				

($\lambda = 0,87$, $F(26,149) = 4,11$, $p=0,000$)

* $p < 0,001$.

** $p < 0,05$.

Tablo 6'da görüldüğü üzere, temas puanları [$F(2,757) = 2,67$, $p > 0,05$], bağımlı temas puanları [$F(2,757) = 0,07$, $p > 0,05$], ilişkisellik puanları [$F(2,757) = 1,21$, $p > 0,05$], toplulukçuluk puanları [$F(2,757) = 2,25$, $p > 0,05$] algılanan başarı düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Tam temas puanları [$F(2,757) = 12,28$, $p < 0,001$], temas sonrası puanları [$F(2,757) = 6,44$, $p < 0,001$], bireycilik puanları [$F(2,757) = 12,23$, $p < 0,001$], başa çıkma tutumu puanları [$F(2,757) = 5$, $p < 0,05$] ise algılanan başarı düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kısmi η^2 etki büyüklüğü değerlerine bakıldığında ise bu etkilerin küçük olduğu görülmektedir. Varyansların homojenliği testinden elde edilen veriler, başarı düzeyine göre grupların homojen olmadığını göstermiştir ($p < 0,05$). Gruplar homojen olmadığı için farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tamhane's T^2 testi yapılmıştır. Tamhane's T^2 testi sonuçlarına göre, tam temas puanları başarı düzeyi düşük olan öğrenciler ile orta ($p = 0,003$, $p < 0,05$) ve yüksek ($p = 0,000$, $p < 0,05$) olan öğrenciler arasında; başarı durumu orta olan öğrenciler ile yüksek ($p = 0,020$, $p < 0,05$) arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Başarı düzeyleri orta ve yüksek ($p = 0,001$, $p < 0,05$) olan öğrenciler arasında temas sonrası puanları anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Başarı düzeyleri yüksek olan öğrenciler ile başarı düzeyi düşük ($p=0,000$, $p<0,05$) ile başarı düzeyi orta ($p=0,000$, $p<0,05$) olan öğrencilerin bireycilik puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur. Başa çıkma tutumu puanı bakımından başarı düzeyi düşük olan öğrenciler ile başarı düzeyi orta ($p=0,021$, $p<0,05$) ve başarı düzeyi yüksek ($p=0,008$, $p<0,05$) olan öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Üniversite öğrencilerinde temas engellerinin, benlik kurgusu ve başa çıkma tutumları arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmada, değişkenler arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Temas, bireycilik, ilişkisellik, başa çıkma tutumu puanlarının cinsiyete göre; tam temas, bireycilik, ilişkisellik puanlarının sosyo-ekonomik düzeye göre; bağımlı temas puanlarının sınıf düzeylerine göre; tam temas, temas sonrası, bireycilik, başa çıkma tutumu puanlarının ise algılanan başarı düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre temas engelleri, başa çıkma tutumları ve benlik kurguları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Literatürde bu konuların birlikte incelendiği araştırmaya rastlanılmamıştır. Araştırma sonuçlarında bağımlı temas ile toplulukçuluk arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bağımlı temas aşamasında görülen yardım eden ve sınırların yokluğu temas engellerinde bireyler, bireysellikten uzak kendi ihtiyaçlarının farkına varamayarak, çevreleriyle uyumlu bir yapı geliştirirler (Jacobs, 2007). Bağımlı temas ile toplulukçuluk puanlarının anlamlı bir ilişki göstermesinin bağımlı temas grubunda olan bireylerin toplumla uyumlu bireyler olarak bireysellikten uzak olmalarının etkili olacağı düşünülmektedir. Uçar ve Konar (2017)'in araştırmalarında uyumluluğun yatay ve dikey toplulukçuluğu yordadığı görülmüştür. Ulaşılan bu sonuç Türk kültüründe toplulukçuluğun uyumluk kişilik özelliği ile ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bireylerin içinde buldukları topluluklarda kültürel birikimler değer yargılarının oluşmasına belirli davranış kalıplarının gelişmesine neden olmaktadır. Araştırma sonuçlarında toplulukçuluk ile bağımlı temas düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olmasını desteklediği düşünülmektedir. Araştırmada ayrıca başa çıkma tutumları ile en yüksek anlamlı ilişkinin toplulukçuluk ile olduğu görülmüştür. Atkinson ve diğerleri (2002) pozitif sosyal desteğin bireylerin başa çıkma tutumlarında olumlu katkıları olacağını belirtmektedir. Bu bağlamdan hareketle araştırma sonuçlarının desteklediği görülmektedir.

Araştırmada elde edilen bir diğer bulguya göre bireycilik, ilişkisellik, başa çıkma tutumu puanlarında cinsiyetin temel etkisinin anlamlı olduğu ancak bu etkinin küçük olduğu belirlenmiştir. Kız öğrencilerin temas, bireycilik, ilişkisellik, başa çıkma tutumu puanlarının erkeklere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Bireylerin biyolojik olarak kadın ya da erkek olması onların arasındaki en temel farktır. Cinsiyet bireylere yaşamın başlangıcından itibaren sadece biyolojik olarak değil, toplumsal olarak da anlam yükler (Vatandaş, 2007). Kızlarla erkekler arasında anlamlı bir farkın çıkmasında kadınların geleneksel cinsiyet rolüyle kişilerarası ve sosyo duygusal yönelimle toplumsallaşmaları etkili olabilir (Gilligan, 1985). Araştırmalar dikkate alındığında benlik kurgusu ve başa çıkma tutumlarında farklılık yaratan faktörlerden birinin cinsiyet olduğu görülmektedir. Bu konuyla ilgili yapılan çalışmaların bazıları çalışmamızı desteklerken bazılarında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Chodorow (1995) cinsel kimliği bireylerin kültürün ve kişisel özelliklerin kaynaşması olarak ifade ederek insanlar mevcut kültürel imgeleri kullandığını, ancak bunları duygusal olarak ve özellikle kişilerarası bağlamlarda deneyimlediklerini vurgular. Araştırma bulgularından farklı olarak Kuyumcu (2011b) cinsiyete göre temas da anlamlı bir farklılık olmadığı, Özkara (2015) ise erkeklerde tam temas ve temas sonrası düzeylerinin kızlara oranla anlamlı derecede farklı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ülker-Tümlü ve Voltan-Acar (2017)'in araştırma bulgularına göre ise erkek öğrencilerin tam temas engel düzeyleri kızlara göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuşken, temas sonrası engel düzeyleri kız öğrencilerine göre anlamlı bir şekilde düşük

çıkıştır. Temas ve bağımlı temas engel düzeyleri açısından ise cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Temas aşamasında genellikle dışa yansıtma temas engeli kullanılmaktadır. Dışa yansıtma bireyler kendilerinde kabul edemedikleri özellikleri diğerlerine atfederek, sorumluluktan kaçır ve başkalarını suçlar (Tagay, 2010). Bireyler duygu, düşünce ve isteklerini reddederek göz ardı eder (Chodorow, 1995). Araştırma sonuçlarında kızların erkeklere göre temas puanlarında anlamlı farklılık çıkmasında kızların kendi özelliklerini fark etme ve kabul etmede sorun yaşadıkları söylenebilir. Toplumsal olarak kadın ve erkeklere farklı roller biçilmesi ve bu rollere uygun davranışlar geliştirmelerinin beklenmesi dolayısıyla kızların kendilerini olduğu gibi kabul etmede zorlanabilecekleri düşünülmektedir.

Baş çıkma tutumlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik gerçekleştirilen alan yazın taramasında araştırma sonuçlarını destekler nitelikte kız ve erkeklerin baş çıkma tutumları arasında farklılaşmanın olduğuna (Altıok, 2011; Altundağ, 2011; Balcı Çelik, 2008; Boysan, 2012; Duman, 2018; Düğenci, 2018; Düzgören, 2017; Ekşi 2010; Gündüz, 2018; Jreige, 2011; Kaya, Derince, Açıkğöz ve Baydemir, 2015; Kömür, 2018; Otrar vd., 2002; Perişan, 2018; Topal, 2011) ve olmadığına (Bektaşoğlu, 2018; Kavas, 2016; Keleş, 2018; Razi vd., 2009; Rodríguez, Kozusznik, Peiro ve Tordera 2019; Ryan 2013; Salık, 2017) ilişkin farklı araştırma bulguları bulunmaktadır. Cinsiyete göre anlamlı farklılığın olduğu ve olmadığı araştırma sonuçlarının farklı örneklem özelliklerinden, kültürel farklılıklardan ve toplumsal yapıdaki değişimlerden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada elde edilen bulguları destekler biçimde Ercan (2011) ve Ercan (2013)'ün araştırmasında analiz sonuçlarına göre kadınların bireycilik ve ilişkisellik puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği; toplulukçuluk puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Ballı ve Ballı'nın (2014) araştırmasında da bu araştırma sonuçlarıyla benzer olarak kadınların, erkek öğrencilere göre "bireysellik" değerine daha çok önem verdiği sonucu elde edilmiştir. Çuhadaroğlu ve Akfırat (2017)'in araştırmalarında ilişki benlik kurgusu açısından ise cinsiyet grupları arasında kadınlar lehine anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Karatekin (2013)'ün çalışmasında da benlik kurgularının cinsiyete göre farklılaştığı anlaşılmaktadır. Koydemir ve Mısır (2015)'in incelemesinde kadınların karşılıklı-bağımlı benlik kurgusu erkeklerden daha yüksek, bağımsız benlik kurgusu ise erkeklerden daha düşük olarak tespit edilmiştir. Kocabıyık, Çelik ve Dündar (2017) ve Yavuzer (2017)'in kadınların ilişki benlik kurgusu düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucunu elde etmiştir. Kabaklı-Çimen (2017), Kuyumcu (2012) ve Koydemir ve Schutz (2014)'un çalışmalarında ise benlik kurguları puanlarının cinsiyete göre değişiklik göstermediği ortaya çıkmıştır.

Özerk düşünme, açık karar verme ve davranışların sorumluluğunu üstlenebilme becerileri gibi bireyselliğe vurgu yapan özellikler daha çok erkeklere atfedilirken, kadınlardan istenmeyen özelliklerdir (Gilligan, 1985). Kültürlerin kadın ve erkeklere yönelik atfettiği roller bireylerin tutum ve davranışlarının şekillenmesinde etkili olur. Araştırma bulguları daha önce Türk toplumunda benlik kurguları ile ilgili yapılan diğer araştırmalar tarafından destekler niteliktedir. Kız öğrencilerin araştırma sonucunda bireysellik ve ilişkisellik puanlarında erkeklerden anlamlı düzeyde yüksek puan almış olmalarının kızların hem ait oldukları gruba karşı ilişkiselliği önemsedikleri hem de daha bireysel oldukları belirtilebilir. Kızların yetiştirilme biçimlerinde sosyal ilişkiye daha fazla önem verilmesi, kızların sorunla karşılaştıklarında problemi paylaşarak sosyal destek alabilmeleri ve çözümde etkili yolları kullanabilmelerinin farklılık çıkmasında etkili olduğu söylenebilir.

Bir diğer araştırma bulgusu, algılanan sosyo-ekonomik düzeyin temas engelleri ve benlik kurguları üzerindeki temel etkisinin anlamlı olduğunu ve bu etkinin küçük olduğunu göstermiştir. Tam temas puanları açısından yüksek sosyo-ekonomik düzeydeki öğrenciler ile düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Sosyo-

ekonomik düzeyi yüksek olan öğrencilerin bireycilik düzeyleri, düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeye sahip öğrencilerden yüksek çıkmıştır. Orta sosyo-ekonomik düzeydeki öğrencilerin ilişkisellik düzeyleri düşük sosyo-ekonomik düzeydeki öğrencilerden anlamlı seviyede yüksek bulunmuştur. Özkara (2015) araştırmada elde edilen sonuçları destekler biçimde düşük sosyo-ekonomik seviyedeki öğrencilerin tam temas düzeylerinin diğer gruptaki öğrencilerden yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Üst sosyo-ekonomik düzeydeki bireyler daha bireyci olurken, alt sosyo-ekonomik seviyedeki bireylerin daha toplulukçu ve içerisinde buldukları topluma daha uyumlu olmaktadır. Tam temas engeline sahip olan bireyler de kendi fikirlerini paylaşmayı, ait oldukları gruplara daha uyumlu davranışlar sergilemektedirler. Bireyin ihtiyaçlarını gidererek doyuma ulaştığı aşama tam temas aşamasıdır. Düşük sosyo-ekonomik düzeydeki bireyler ihtiyaçlarını karşılama ve duyumsamada yeterli bir farkındalığa sahip olmayabilirler. Bu bakımdan araştırma sonucunda düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip olan bireylerin tam temas düzeylerinin anlamlı biçimde yüksek çıkmasının desteklendiği görülmektedir. Ercan (2011) ve Ercan (2013)'in araştırma sonuçlarına göre ilişkisellik puanları arasında sosyo-ekonomik düzeyleri açısından anlamlı bir fark olmadığı görülürken bireycilik ve toplulukçuluk puanları arasında ise sosyo-ekonomik düzeyleri bakımından anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Düşük sosyo-ekonomik düzeyde yer alan bireylerin bireycilik puanları ve orta sosyo-ekonomik düzeyde bulunduğunu belirten bireylerin bireycilik puanlarından daha düşüktür. Düşük sosyo-ekonomik düzeyde bulunan bireylerin toplulukçuluk puanları, üst ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki bireylerin toplulukçuluk puanlarından daha yüksektir. Araştırmada elde edilen sonuçlarla paralel biçimde bireycilik eğilimlerinin sosyo-ekonomik düzey yükseldikçe artması beklenen bir durumdur. Düşük sosyo-ekonomik düzeydeki bireyler daha toplulukçu değerlere sahip oldukları için sosyal çevrelerinden göreceklere destek başa çıkma sürecinde etkili olabilir. Eğitim seviyesinin ve gelir durumunun artmasıyla bireylerin daha modern (Ercan, 2013) ve bireysel bir yaşam sürmeleri onların yalnızlaşmalarına sebep olabilir. Düşük sosyo-ekonomik seviyeye sahip olan bireylerin daha geleneksel bir yaklaşımla birbirlerinin sorunlarına daha duyarlı olmaları onların başa çıkma becerilerini güçlendirebilir.

Boysan (2012), Kaya vd., (2016), Kömür (2018) ve Salık (2017), bulgularla benzer biçimde sosyo-ekonomik düzeye göre başa çıkma tutumlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşırken; Altundağ (2011), Topal (2011), Keleş (2018) ve Düğenci (2018), araştırma bulgularından farklı olarak sosyo-ekonomik düzeye göre başa çıkma tutumlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Mevcut araştırmada ise sosyo-ekonomik düzeyin önemli göstergesi olan algılanan gelir seviyesine göre katılımcıların başa çıkma tutumlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu durum başa çıkma tutumu üzerinde sosyo-ekonomik özelliklerin etkisinin sınırlı olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Araştırmada elde edilen bir başka bulguya göre temas engelleri, benlik kurguları ve başa çıkma tutumları üzerindeki algılanan anne tutumu, baba tutumu, anne baba tutumu temel etkisi anlamlı bulunmamıştır. Ulaşılan sonuçlardan farklı biçimde Özkara (2015) otoriter anne baba tutumuna sahip öğrencilerin koruyucu ve demokratik anne baba tutumuna sahip öğrencilere göre tam temas düzeylerinin yüksek olduğu; koruyucu anne baba tutumlarına sahip öğrencilerin temas sonrası puanlarının otoriter ve demokratik anne baba tutumuna sahip öğrencilerden daha düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu durumun tam temas engeline bireyin kendi isteklerinden çok karşı tarafın isteklerine boyun eğici tutum sergilemektedirler (Tagay, 2010). Araştırma sonucunun bu durumla ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Altundağ (2011) dine sığınma ve kaçma alt boyutlarında anne baba tutumlarında anlamlı bir farklılık olduğu, diğer alt boyutlarda ise anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Kaya vd. (2015) araştırmalarında baba tutumuna göre başa çıkma tutumlarında anlamlı farklılık görmezken; reddedici anne tutumuna sahip olan öğrencilerin duygu odaklı başa çıkma puanlarının anlamlı düzeyde düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır; otoriter ve aşırı koruyucu anne tutumuna

sahip olduğunu belirten öğrencilerde başa çıkma tutumlarının anlamlı bir farklılık göstermediği sonucunu elde etmiştir. Bu sonuçlarının kısmen araştırmayı desteklediği düşünülmektedir.

Bir başka bulguya göre ise temas, tam temas, temas sonrası, bireycilik, ilişkisellik, toplulukçuluk ve başa çıkma tutumu puanları devam edilen sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermezken; bağımlı temas puanları sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bununla birlikte sınıf düzeyinin bağımlı temas üzerindeki temel etkisi küçüktür. Araştırma sonuçlarıyla paralel biçimde Mutlu-Tagay (2010) bağımlı temas puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşırken, Özkara (2015) üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmada temas engellerinin sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır. Yapılan araştırmada birinci sınıf öğrencilerin bağımlı temas puanlarının, dördüncü sınıf öğrencilerinden anlamlı düzeyde farklılaşacak biçimde yüksek olduğu saptanmıştır. Bağımlı temasın bireyin bağımsızlıktan yoksun olarak sınırlarını tam olarak belirleyemediği (Tagay, 2010) bir aşama olduğu göz önüne alındığında birinci sınıfta öğrencilerin yeni bir ortama uyum sağlama sürecinde olmaları; dördüncü sınıf öğrencilerinin aldıkları eğitim süreci ve dört yıl boyunca edindikleri tecrübelerin de etkisiyle ihtiyaçlarının farkında, kimliklerini bulmuş ve kendilerine güvenen bireyler olmalarının sonuçta etkili olabileceği düşünülmektedir.

Bu sonucu destekleyebilecek benzer araştırmaların olduğu görülmektedir. Ballı ve Ballı (2014)'nin yaptığı araştırmada öğrencilerin sınıfları ile bireysellik arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamaktadır. Kabaklı-Çimen (2017)'nin araştırmasında bir ve dördüncü sınıf öğrencilerinin ilişkisellik ve toplulukçuluk puanları üçüncü sınıfa gidenlere göre anlamlı farklılık göstermektedir. Kaya vd. (2015), Doğru (2018), Duman (2018), Yelken (2018)'in yaptıkları araştırmalarında sınıf düzeyine göre başa çıkma tutumlarında araştırma sonuçlarıyla benzer biçimde anlamlı bir farklılık gözlenmezken; Keleş (2018), Düğenci (2018) ve Topal (2011)'in araştırmalarında öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara göre anlamlı bir farklılık olduğu sonucu elde edilmiştir. Araştırmalarda görülen farklılığın sınıf düzeyleri farklı olan öğrencilerin uyum sorunları, gelecek kaygıları gibi farklı sorunlar yaşamamasından kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada elde edilen son bulgu ise, temas, bağımlı temas, ilişkisellik ve toplulukçuluk puanlarının algılanan başarı düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermediği; tam temas, temas sonrası, bireycilik ve başa çıkma tutumu puanlarının ise algılanan başarı düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulgusudur. Bununla birlikte başarı düzeyinin tam temas, temas sonrası, bireycilik ve başa çıkma tutumu puanları üzerindeki temel etkisi küçüktür. Tam temas puanları başarı düzeyini düşük olarak algılayan öğrencilerde anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Yön değiştirme ve kendine çevirme temas engellerinin tam temas aşamasında yoğun olarak görülmektedir (Mutlu-Tagay, 2010). Akademik başarısı düşük olan öğrencilerin bu temas engellerini kullandığı söylenebilir. Topal (2011) ve Kömür (2018)'in araştırmasında ulaşılan sonuçlara benzer biçimde algılanan akademik başarı ile başa çıkma tutumu arasında anlamlı farklılık görülürken, Duman (2018) başarı durumuna göre anlamlı bir farklılığa ulaşmamıştır. Araştırma sonucunda başarı düzeyi yüksek olan öğrencilerin karşılaştıkları sorunlarda etkili değerlendirmelerle çözüm yoluna ulaşabildikleri ve başa çıkmayı etkili biçimde kullanabildikleri söylenebilir. Araştırma sonucunda başarı düzeyi yüksek olan öğrencilerin bireysellik puanlarının anlamlı düzeyde yüksek çıkmasının öğrencilerin bağımsız karar alabilme yetileri ve özgüvenleriyle ilişkili olduğu düşünülmektedir. Ballı ve Ballı (2014)'nin araştırma sonuçlarında öğrencilerin akademik başarı düzeyleri ile bireysellik düzeyi arasındaki farklılığın anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmada ulaşılan bu sonuçlardan yola çıkılarak, benlik kurgusu, temas engelleri ve başa çıkma tutumlarının birlikte araştırıldığı çalışmaların çok az olması nedeniyle bu amaçla daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir, bu değişkenleri etkileyen faktörler incelenebilir. Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle araştırma uygun örnekleme yöntemiyle ulaşılan

katılımcılarla gerçekleştirilmiş olması sonuçların genellenebilirliğini düşürmektedir. Ayrıca çalışmadan elde edilen verilerin sadece üniversite öğrencilerinden toplanmıştır. İleride yapılacak çalışmalarda yaş, çalışma durumu, meslek, medeni durum, göçmenlik değişkenlerini içeren farklı örneklem gruplarında benlik kurgusu, temas engelleri ve başa çıkma tutumları ile ilgili çalışmalar yapılabilir. Üniversite öğrencilerine yönelik temas engelleri, başa çıkma tutumları ve benlik kurguları konularıyla ilgili seminer çalışmaları düzenlenebilir. Üniversiteye yeni başlamış birinci sınıf öğrenciler ve akademik başarısı düşük olan öğrencilere yönelik kendilerine karşı olabilecek olumsuz algıları ve başa çıkma becerilerini destekleyici çalışmalar gerçekleştirilebilir. Bireylere verilecek psikolojik yardımda temas engellerinin bireyin yaşamına etkisini fark etmelerini sağlayacak çalışmalar hazırlanabilir. Bireyler çevreyle uyum sağlamak adına kendi duygu ve düşüncelerini yok sayabilirler. Temas engelleri dolayısıyla sahip oldukları özellikleri kabullenmeyerek başkalarına atfeden ya da ilişkisel, toplulukçu benlik kurguları dolayısıyla kendi duygu ve düşüncelerini ifade edemeyen bireylere yönelik psikoeğitim faaliyetleri gerçekleştirilebilir. Psikolojik danışma sürecinde Gestalt terapide yer alan tekniklerin uygulanmasıyla bireylerin sağlıklı temas engellerinin farkına varması, bitirilmemiş işleri tamamlamaları sağlanarak başa çıkma becerileri güçlendirilebilir. Böylelikle bireylerin kişilerarası ilişkileri daha sağlıklı biçimde yürütmeleri desteklenebilir.

Etik Kurul Onay Bilgileri (The Ethical Committee Approval)

Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 28.06.2019 tarih ve 2019-216 sayılı kararı ile araştırma ve yayın etiğine uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Çıkar Çatışması (Conflict of Interest)

Yazarlar, bu çalışma kapsamında herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan etmişlerdir.

Finansal Destek (Financial Support)

Yazarlar, bu çalışma için herhangi bir finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Kaynaklar

- Algın, F. (2009). *Şizofreni hastalarında başa çıkma tutumlarının umutsuzluk, intihar davranışı ve içgörü ile ilişkisi* (Yayınlanmamış uzmanlık tezi). Bakırköy Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul.
- Akın, A., & Eroğlu, Y. (2013). Self-compassion and relational-interdependent self-construal. *Studia Psychologica*, 55(2), 111-121. doi:10.21909/sp.2013.02.629
- Altıok, S. (2011). *Üniversite öğrencilerinin utangaçlık ve başa çıkma stratejileri ilişkilerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 281534).
- Altundağ, G. (2011). *Üniversite öğrencilerinde bağlanma stilleri, stresle başa çıkma tutumları ve stresi algılama düzeyinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 296272).
- Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., Bem, D. J. ve Nolen- Hoeksema, S. (2002). *Psikolojiye giriş* (Çev. Yavuz Alagon). Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Balcı Çelik, S. (2008). Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrenciler ile Türkiye Cumhuriyeti öğrencilerinin stresle başa çıkma stratejilerinin karşılaştırılması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9(3), 125-132.
- Balkaya, F. (2006). *Üniversite öğrencilerinde temas biçimlerinin öfke ve anksiyete ile ilişkisi* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 172721).
- Ballı, E. ve Ballı, E. K. (2014). Üniversite öğrencilerinin bireysel değerleri ve girişimcilik eğilimleri. *Çukurova Üniversitesi İİBF Dergisi*, 18(1), 101-121.

- Bektaşoğlu, Ö. (2018). *Sigara içen ve içmeyen bireylerin başa çıkma ve psikolojik yardım alma tutumlarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 514224).
- Boysan, M. (2012). *Üniversite öğrencilerinde erken dönem uyumsuz şemalar, başa çıkma stilleri ve öznel iyi oluş arasındaki ilişkilere yönelik bir model sınaması* (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 311790).
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Carver, C. S., Scheier, M. F., & Weintraub, J. K. (1989). Assessing coping strategies: A theoretically based approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56(2), 267-283. doi: 10.1037/0022-3514.56.2.267
- Chodorow, N. J. (1995). Gender as a personal and cultural construction. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 20(3), 516-544. doi: abs/10.1086/494999
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Corey, G. (2005). *Psikolojik danışma, psikoterapi kuram ve uygulamaları*. Ankara: Mentis Yayınları.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., ve Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çuhadaroğlu, A. ve Akfırat, O. N. (2017). Üniversite öğrencilerinin benlik kurgularıyla toplumsal cinsiyet algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(4), 1031-1046. doi: 10.21547/jss.304500
- Dicle, A. N. ve Ersanlı, K. (2015). Başa çıkma tutumlarını değerlendirme ölçeğinin Türkçeye uyarlama geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(16), 111-126.
- Doğru, N. (2018). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi oluş düzeylerinin stres, stresle başa çıkma tarzları ve sosyal destek değişkenleri bakımından incelenmesi* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 519362).
- Duman, S. (2018). *Obsesif inanışlar ile akademik erteleme eğilimi ve stresle başa çıkma tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 517866).
- Düğenci, A. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğrencilerinin stresle başa çıkma yöntemlerinin ve yaşam tatmini düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 514449).
- Düzgören, Ü. B. (2017). *Boşanmış bireylerde başa çıkma tutumu ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin sosyodemografik özellikler açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 485510).
- Ekşi, H. (2010). Üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri ile başa çıkma tarzları: Kanonik korelasyonel bir analiz. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(4), 2141-2176.
- Ercan, H. (2011). İlişkisel-bireyci toplulukçu benlik ölçeği'nin psikometrik özellikleri ve uyarlama çalışması. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 13(21), 37-45.
- Ercan, H. (2013). Genç yetişkinlerde benlik kurgusu üzerine bir çalışma. *Zeitschrift für die welt der Türken. Journal of World of Turks*, 5(2), 157-178.
- Ersanlı, K. (2012). *Davranışlarımız*. Samsun: Birleşik Dağıtım Kitapevi.
- Folkman, S., & Lazarus, R. S. (1985). If it changes it must be a process: Study of emotion and coping during three stages of a college examination. *Journal of Personality and Social Psychology*, 48(1), 150-170.
- Gilligan, C. (1985). In a different voice: Women's conceptions of self and of morality. In H., Eisenstein, & A., Jardine (Eds.), *The future of difference*. New Brunswick, NJ: Rutgers University Press. Retrieved from <https://cdn.atria.nl/eazines/web/S&FOnline/2006/No3/barnard/gilligan.pdf>
- Gravetter, J. F., & Forzano, L. B. (2012). *Research methods for the behavioral sciences*. USA: Linda Schreiber-Ganster.

- Gündüz, M. (2018). *Psikolojik danışman adaylarının stresle başa çıkma tarzlarının çok yönlü eylemli kişilik özelliklerine, öznel iyi oluşlarına ve risk faktörlerine göre incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 506502).
- Gürsoy, Ü. (2009). *Üniversite öğrencilerinin Gestalt temas biçimleri ile yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 250858).
- Jacobs, S. (2007). *The implementation of humour as deflective technique in contact boundary disturbance* (Unpublished doctoral dissertation). University of South Africa, South Africa.
- Jreige, T. (2011). *Stress and coping strategies of faculty members*, Higher Education International Conference (HEIC). Lebanon. Retrieved from <https://www.academia.edu/>
- Kabaklı-Çimen, L. (2017). Üniversite öğrencilerinin vatanseverlik tutumları ile benlik kurguları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 1950-1975.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1998, Mayıs). *Özerk-ilişkisel benlik: Yeni bir sentez*. T.C. Devlet Bakanlığı Aile Araştırma Kurulu Başkanlığı III. Aile Şûrasında sunulan bildiri, Ankara.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni insan ve insanlar sosyal psikolojiye giriş*. İstanbul: Evrim Yayınları.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karatekin, H. (2013). *Benlik yapılarına göre başa çıkma stratejileri ve yaşam doyumunun incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir. (Tez No. 330248).
- Kashima, E., & Hardie, E.H. (2000). The development and validation of the relational, individual and collective self aspects (RIC) scale. *Asian Journal of Social Psychology*, 3, 19-48.
- Kavas, E. (2016). Stress coping attitudes based on perceived religiousness and received religious education. *Psychology*, 7, 382-398. doi: 10.4236/psych.2016.73041
- Kaya, Y., Derince, D., Açıkgöz, A. ve Baydemir C. (2015). Hemşirelik öğrencilerinde başa çıkma tutumları. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(3), 30-38.
- Keleş, D. (2018). *Üniversite öğrencilerinin yeme tutumları ile dissosiyatif yaşantılar ve stresle başa çıkma tarzlarının ilişkisi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 515038).
- Kocabıyık, O. O., Çelik, H. ve Dündar, Ş. (2017). Genç yetişkinlerin bilişsel duygu düzenleme tarzlarının ilişkisel bağımlı benlik kurgusu ve cinsiyet açısından incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 45, 79-92. doi: 10.15285/maruaebd.279969
- Koydemir, S. ve Mısır, S. (2015). Benlik kurguları ve mutluluk: Deneysel bir hazırlama çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(44), 49-60.
- Koydemir, S. ve Schutz, A. (2014). Almanya'daki Türk göçmenlerde yaşam doyumu: Kültürel kimlik ve benlik kurgularının rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(42), 208-220.
- Kömür, B. E. (2018). *Üniversite öğrencilerinde bilişsel esneklik ile stresle başa çıkma becerileri arasındaki ilişkinin araştırılması* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 515397).
- Kuyumcu, B. (2011a). Evli kişilerde Gestalt temas biçimleri ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(5), 57-70.
- Kuyumcu, B. (2011b). Üniversite öğrencilerinin duygusal farkındalık duyguları ifade etme benlik kurgusu ve öznel iyi oluş durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 1(2), 104-113.
- Kuyumcu, B. (2012). Üniversite öğrencilerinin benlik kurguları ile psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 2(1), 86-94.
- MacKewn, J. (2003). *Developing Gestalt counselling*. London: Sage.

- Mertler, C. A., & Vannatta, R. A. (2005). *Advanced and multivariate statistical methods: Practical application and interpretation*. New York: Pycrczak Publishing.
- Mutlu-Tagay, Ö. (2010). *Gestalt temas engelleri ölçeğinin geliştirilmesi ve üniversite öğrencilerinin temas engellerinin incelenmesi* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 258262).
- Otrar, M., Eksi, H., Dilmaç, B. ve Şirin, A. (2002). Türkiye'de öğrenim gören Türk ve akraba topluluk öğrencilerinin stres kaynakları, başa çıkma tarzları ile ruh sağlığı arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2(2), 473-506.
- Özdemir, Y. (2012). Kırsal kesimde ve kentte yaşayan ergenlerin benlik kurguları açısından karşılaştırılması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(1), 81-96.
- Özdemir Y. ve İlhan T. (2012). Benlik kurgusu, bağlanma ve yalnızlık: Üniversite öğrencileri üzerine bir inceleme. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1, 157-180.
- Özkara, P. (2015). *Ufuk Üniversitesi lisans öğrencilerinin temas engellerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 391664).
- Özyazıcı, Ö. (2019). *Üniversite öğrencilerinde tek başınalık, psikolojik ihtiyaç doyumu ve benlik kurgusu* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 537037).
- Perişan, N. (2018). *Kaygı, psikolojik dayanıklılık ve başa çıkma yolları arasındaki ilişki: Üst bilişin aracı rolü* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 528443).
- Razı, G. S., Kuzu, A., Yıldız, A. N., Ocakçı, A. F. ve Arifoğlu, B. Ç. (2009). Çalışan gençlerde benlik saygısı, iletişim becerileri ve stresle baş etme. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 8(1), 17-26.
- Rodríguez, İ., Kozusznik, M. W., Peiro, J. M., & Tordera, N. (2019). Individual, co-active and collective coping and organizational stress: A longitudinal study. *European Management Journal*, 37, 86-98. doi: 10.1016/j.emj.2018.06.002
- Ryan, K. (2013). *How problem focused ve emotion focused coping affects college students' perceived stress and life satisfaction* (Unpublished master's thesis). DBS School of Arts, Department of Psychology, Dublin.
- Sakarya, S. (2003), Doğurgan deneyim: Farkındalık. *Temas: Gestalt Terapi Dergisi*, 1(2), 3-18.
- Salık, H. H. (2017). *Olumlu düşünme becerileri ve başa çıkma yeterliği arasındaki ilişkinin çeşitli demografik değişkenler göz önünde bulundurularak incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 525579).
- Sedikides, C., & Brewer, M. B. (2001). Individual, relational, and collective self: Partners, opponents, or strangers? In Sedikides, C., & Brewer, M. B. (Eds.), *Individual self, relational self, collective self* (pp. 1-4). Philadelphia: Psychology Press.
- Singelis, T. M. (1994). The measurement of interdependent and independent self- construal. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 20, 580-591.
- Sprent, P., & Smeeton, N. C. (2007). *Applied nonparametric statistical methods*. Boca Raton: CRC Press.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. (6. Ed.). Boston, MA: Pearson Education.
- Tagay, Ö. (2010). Üniversite öğrencilerinin temas engellerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(19), 71-86.
- Tagay, Ö. (2015). Contact disturbances, self-esteem and life satisfaction of university students: A structural equation modelling study. *Eurasian Journal of Educational Research*, 58, 113-132. doi: 10.14689/ejer.2015.59.7
- Tagay, Ö., Çakar, F. S. ve Ünüvar, P. (2016). Üniversite öğrencilerinin temas engelleri ile psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(31), 276-281.

- Topal, M. (2011). *Üniversite öğrencilerinin stresle başa çıkma stilleri ile pozitif ve negatif duygu arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 278663).
- Topaloğlu, M. (2017). *Gestalt temas biçimlerinin obsesif kompulsif bozukluğu olan hastalarda incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 485539).
- Triandis, H. C. (1995). *Individualism-collectivism*. Boulder: Westview Press. Retrieved from <https://books.google.com.tr/books/>
- Uçar, M. E. ve Konar, B. (2017). Yatay dikey bireycilik/toplulukçuluk büyük beşli kişilik özellikleri ve benlik saygısı arasındaki ilişkiler. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(51), 591-604. doi: 10.17719/jisr.2017.1794
- Uluç, S., Erzan, T. ve Yıldırım, G. (2007). Deneyimin doğasına gelişimsel bir bakış: yetişkin bağlanma sınıflamaları ve Gestalt temas biçimleri arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik bir ön çalışma. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 24(2), 199-215.
- Ülker-Tümlü, G. (2012). *Psikolojik dayanıklılık düzeyleri farklı üniversite öğrencilerinin temas engellerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 314942).
- Ülker-Tümlü, G.. & Voltan-Acar, N. (2017). The investigation of Turkish pre-service teachers' contact disturbance. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 54, 451-461. doi: 10.9761/JASSS3807
- Vardal, E. (2015). *Yeme tutumu: bağlanma stilleri ve Gestalt temas biçimleri açısından bir değerlendirme* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 413716).
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin algılanışı. *Sosyoloji Konferansları*, 35, 29-56.
- Voltan-Acar, N. (2004). *Ne kadar farkındayım? Gestalt terapi*. İstanbul: Babil Yayıncılık.
- Yavuz, Ö. Y. (2013). *Benlik kurguları intihar ve intihara yönelik tutumlar* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 376845).
- Yavuzer, N. (2017). Ergenlerde romantik ilişkiler açısından gelecek zaman yönelimleri ile benlik kurguları arasındaki ilişkiler. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(17), 275-296.
- Yelken, C. (2018). *Yabancı uyruklu öğrenci sınavı ile Karadeniz Teknik Üniversitesine yerleşen öğrencilerin stresle başa çıkma tarzları problem çözme becerileri ve yardım arama tutumları* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 508596).
- Yeung, N. C., & Chow, T. S. (2019). Coping with my own way: Mediating roles of emotional expression and social support seeking in the associations between individual differences and posttraumatic growth. *Health Psychology Open*, 6, 1-8.
- Zuckerman, M., & Gagne, M. (2003). The cope revised: Proposing a five factor model of coping strategies. *Journal of Research in Personality*, 37, 169-204.

Extended Abstract

Introduction

In order to meet the needs of human beings, who are social beings, and to survive, they need to live and contact with other individuals around them. Contact includes meeting or getting together with others (Kuyumcu, 2011a). Gestalt therapy, differs from other therapy approaches by emphasizing the concept of contact too much (Tagay, 2010). Individuals come into contact with their environment by hearing, touching, seeing, speaking, tasting and moving. While making contact, the independence of individuals continues, on the other hand, their identities develop (Voltan-Acar, 2004). While the forms of contact formed as a result of people's lives and experiences can facilitate the life of the person, their uncontrolled use can harm the individual and lead to contact problems (Vardal, 2015). Because with the use of contact forms, individuals

maintain a balance between the expectations of the environment and their personal needs. The individual who cannot meet his needs by not performing the contact cycle in a healthy way has to cope with this situation.

Coping is behavioral, emotional and cognitive responses to situations that create stress for the individual (Algin, 2009). Individuals' use of healthy methods to cope with the problems they encounter may be effective in turning to healthy contact barriers (Folkman & Lazarus, 1985). The use of healthy contact barriers supports individuals' coping skills. In Gestalt therapy, the individual is expected to establish a balance by being aware of his own needs and the needs of other individuals in harmony with his environment. The individual, who is a whole with himself and his environment, sometimes encounters some problems that affect his harmony and integrity (Ülker-Tümlü, 2012). In Gestalt psychology, it is at the forefront that the individual gains awareness, takes responsibility for solving his problems, and develops values and abilities that will meet his needs (Corey, 2005). Studies show that different self-construals can develop in the same culture and in different cultures, although they basically reflect the values that are important in that society (Özdemir, 2012). For this reason, it is thought that the self-construal and contact styles that the individual acquires in the social environment they live in may be related to their coping attitudes.

When Gestalt therapy deals with individuals, it considers them as people who are affected by the society in which they live and also affect the society. For this reason, it is thought that the forms of communication used by the individual to meet their needs may be related to their coping attitudes and self-construals. In this respect, it is thought that university students' awareness of the contact barriers they use may be effective in regulating their social relations. It is thought that the data obtained as a result of the research will contribute to the related literature and studies in the field on contact disorders, relational-individualistic-collectivist self and coping attitudes. It is believed that it may be beneficial to increase their awareness of the situations and to include them in taking responsibility in the individual and group counseling process.

Method

This research was carried out according to the correlational survey model. Correlational survey models aim to find out whether there is covariance between two or more variables and the degree of covariance (Karasar, 2016). The present study examines the relationship between contact disturbances, relational- individualistic- collectivistic self and coping attitudes.

The study group of the research consists of 760 university students studying at a state University and reached through convenience sampling method. The data were collected by the Gestalt Contact Disturbances Scale, the Relational, Individual, Collective Self-Aspects Scale and the Coping Attitudes Evaluation Scale. The data obtained from the study group of the research were analyzed by using SPSS 22 statistical software. As a result of the normality analysis, since the variances were homogeneous and the kurtosis-skewness values were in the normal distribution range, it was assumed that the given normal distribution was normal, and parametric tests were used in the analyses. Descriptive statistics, Pearson Correlation analysis and One Way MANOVA were used to analyze the data.

Result and Discussion

In this study, which investigated the relationship between contact disturbances, self-construct and coping attitudes among university students, a significant relationship was determined between the variables. The scores of contact, individualism, relationality, coping attitude according to gender; according to the socio-economic level of full contact, individualism and relationality scores; depending on the grade levels of dependent contact points; it was concluded that the points of full contact, post-contact, individualism, coping attitude differ significantly according to perceived success levels.

According to the findings of the first hypothesis of the study, there is a significant relationship between contact barriers, coping attitudes and self-construals. In the study, a significant relationship was found between dependent contact and collectivism. It is thought that the significant relationship between dependent contact and collectivism scores will be effective because individuals in the dependent contact group are socially compatible and away from individuality. It reveals that collectivism in Turkish culture is related to the adaptive personality trait. Cultural accumulations in the communities in which individuals live cause the formation of value judgments and the development of certain behavioral patterns. It is thought that the results of the research support the existence of a positive and significant relationship between collectivism and dependent contact levels.

The relationship between contact disturbances, self-constructs and coping attitudes was examined according to gender and it was observed that female students' contact, individualism, relationality, coping attitude scores were significantly higher than boys. The research findings are supported by other studies on self-construals in Turkish society. As a result of the research, it can be stated that the female students got significantly higher scores than the boys in individuality and relationality scores, and it can be stated that the girls both care about the relationality towards the group they belong to and are individual. It can be said that giving more importance to social relations in the way girls are raised, getting social support by sharing the problem when girls encounter problems, and using effective ways to solve the problem are effective in the difference.

According to the findings obtained from the third hypothesis of the study, the main effect of perceived socio-economic level on contact barriers and self-construals was found to be significant. Socio-economic status of students with high levels of individualism, was higher than students with low and middle socio-economic level. The relational level of the students at the middle socio-economic level was found to be significantly higher than the students at the low socio-economic level. Dependent contact scores differ significantly from grade levels. While individuals in the upper socio-economic level are more individualistic, individuals in the lower socio-economic level are more collectivist and more adaptable to the society they live in. Individuals with full contact disability also exhibit behaviors that are more compatible with the groups they belong to, rather than their own ideas. Therefore, individuals with low socio-economic status may not have sufficient awareness in meeting and sensing their needs. In line with the results obtained in the research, it is expected that individualism tendencies increase as the socio-economic level rises. Since individuals with low socio-economic status have more collectivist values, the support they will receive from their social environment can be effective in the coping process.

According to the findings of the fourth hypothesis of the study, perceived maternal attitude on contact barriers, self-construals and coping attitudes; the main effect of father attitude and parent attitude was not found significant. Another finding of the study is that while the scores of contact, full contact, post-contact, individualism, relationality, collectivism and coping attitude do not differ significantly according to the continuing grade levels; dependent contact scores differ significantly according to grade levels. It is thought that this finding may be due to the fact that students with different grade levels experience different problems such as adjustment problems and future anxieties.

While the points of contact, dependent contact, relationality and collectivism do not differ significantly according to perceived success levels; the points of full contact, post-contact, individualism and coping attitude differ according to the perceived success levels. Full contact scores were found to be significantly higher in students who perceived the level of success as low. The individuality scores of students with high success levels were found to be significantly higher. Research in the success of students with high levels of individuality significantly higher scores of

students out of the ability to take independent decisions and is thought to be associated with self-confidence.

Based on these results reached in the study, more comprehensive studies can be conducted for this purpose, and the factors affecting these variables can be examined since there are very few studies investigating self-regulation, contact disturbances and coping attitudes together. Since the data obtained from the study was collected only from university students, studies on self-regulation, contact disturbances and coping attitudes can be conducted in different sample groups. Seminars on contact disturbances, coping attitudes and self-constructs for university students can be organized. For psychological assistance to be provided for individuals, studies can be prepared to make them aware of the effects of contact disturbances on the individual's life.